

GTŁOS

NOWEJ HUTY

Nr 45 (933)

9-16. XI. 1974

Cena 50 gr

KOMBINAT I DZIELNICA w dniach obchodów Wielkiego Października

Już od początku listopada trwają obchody 57 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej. W naszej dzielnicy w czwartek, 7 bm. pod pomnikiem W. I. Lenina delegacja — z sekretarzem KW PZPR Krzysztofem Trębaczewiczem, konsulem generalnym ZSRR Lwem Wachramiejewem, przedstawicielami Frontu Jedności Narodu, WRZZ, Huty im. Lenina, komitetów dzielnicowych partii, Federacji Socjalistycznych Związków Młodzieży Polskiej, ZBoWiD-u, organizacji społecznych, instytucji i zakładów pracy, z uczestnikami IX Krajowego Zjazdu TPRP — złożyły wieńce i kwiaty. Nastrój chwili podkreślały dźwięki werbla. Kompania honorowa 6 Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej prezentowała broń. We wszystkich szkołach, zakładach pracy i instytucjach odbyły się uroczyste akademie i wieczornice.

Na obchody rocznicowe w naszej dzielnicy przygotowano wiele imprez artystycznych i spotkań. Już od 5 listopada zapoczątkowana została w kinie „Światowid” dekada filmów radzieckich. W dniach od 18 do 24 bm. o godz. 17 filmy radzieckie będą wyświetlane w sali teatralnej HiL

odbędzie się o godz. 18.30 koncert muzyki i poezji radzieckiej. 18 bm. w klubie „Kuź-

którym weźmie udział młodzież polska i jej radzieccy goście. (ka)

Na zdjęciach: uroczystość złożenia kwiatów pod pomnikiem W. I. Lenina; na pierwszym planie — delegaci kombinatu.

Fot. S. Gawliński

budynku „S”. 16 bm. w klubie „Śródpole” w Grębalowie

nia” w Mistrzejowicach zorganizowany zostanie wieczór muzyki i poezji radzieckiej, w

Spotkanie w Technikum dla przodujących robotników

5 bm. w technikum dla przodujących robotników, odbyło się spotkanie z I sekretarzem KF PZPR Huty im. Lenina Józefem Nowotnym, który przedstawił rolę i miejsce naszej huty w środowisku kra-

kowskim, a także perspektywy rozwoju kombinatu. Tow. Nowotny przypomniał zebrany jak wielki jest wkład huty w rozwój Krakowa. Dzięki Hucie im. Lenina miasto otrzymało szereg inwestycji i rozwinęło się w duży ośrodek przemysłowy. Z drugiej zaś strony Nowa Huta stała się integralną częścią Krakowa. Dzięki Nowej Hucie i Hucie im. Lenina wzrosła ranga miasta które obok funkcji ośrodka kulturalnego zyskało dużą rangę gospodarczą. Z kolei dalszy rozwój Krakowa uzależniony jest m. in. od rozwoju naszego kombinatu, który w dalszym ciągu będzie postępował naprzód. Uczniowie technikum zadawali szereg pytań dotyczących rozwoju huty. Spotkanie miało bardzo żywy przebieg i należało do udanych. (RD)

DYSKUSYJNY KLUB FILMOWY ZDK HiL

15. XI. godz. 19 — „Rowerzyści” reż. P. Djordjievic — prod. jugosłowiańska. Film z puli specjalnej DKF.

22. XI. godz. 19 — „Pięć latwych utworów” reż. Bob Rafelson — prod. USA.

29. XI. godz. 19 — „Monolog” reż. Ilija Awerbach — prod. ZSRR.

Każdą projekcję poprzedza prelekcja wprowadzająca. Sprzedaż kartetów w cenie 15 zł — pół godziny przed seansem.

opinie

W naszym zakładzie co trzy lata zdarza się wypadek śmiertelny — mówi do mnie jeden z pracowników. Potem komentuje: kiedy śmierć ociera się o człowieka, wyrzywa się, towarzysza pracy, przyjaciela, ludzie stają się ostrożniejsi, zaczynają zastanawiać się nad własnym postępowaniem.

— Ale czas robi swoje, ciągnie mój rozmówca. Czas zaciera tragiczny obraz, wszystko wraca do poprzedniego stanu.

Kiedy wędruje się poprzez fabryczne hale, biurowce i robotnicze świetlice, wszędzie biją w oczy olbrzymie hasła, plansze, plakaty, informujące, pouczające, przestrzegające przed wypadkami. Służby odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa pracowników, są zadowolone z tych swoich prac, bo uważają, iż zrobiono więcej niż było potrzeba. A tymczasem w codziennym życiu wszystko toczy się po staremu, dalej ludzie ulegają takim czy innym okaleczeniom.

Wprawdzie nie ma prawie takiej czy innej narady, na której by o sprawach bhp nie mówiono, nie analizowano „wypadkowości”, bo wiadomo, iż największą wartością jest człowiek...

57 Rocznic REWOLUCJI Październikowej

Ważne ustalenia w sprawie hutniczych inwestycji

Z zainteresowaniem zapewne przeczytali pracownicy naszej huty relację w prasie krakowskiej z poniedziałkowej narady, która odbyła się w kombinacie pod przewodnictwem wicepremiera Franciszka Kaima, a uczestniczyli w niej również: minister budownictwa — Alojzy Karkoszka, I sekretarz KW PZPR — Józef Klasa, sekretarz ekonomiczny KW — Stanisław Gębala, prezydent miasta — Jerzy Pękała, przedstawiciele biur projektowych, Budostalu — z dyrektorem Edwardem Barszczem.

Tematem narady były realizacja w HiL tegorocznych inwestycji i perspektywy w tej mierze roku przyszłego. Toteż ze strony huty w naradzie wzięło udział kierownictwo polityczno-gospodarcze.

Krótko przypomnijmy najważniejsze ustalenia. Walcownia zimna blach nr 2, która powstaje w hucie i Walcownia blach transformatorowych, która powiększy nasz stan posiadania w Bochni — to ważne inwestycje o znaczeniu dla całej gospodarki narodowej. Wysiłek załóg budowlanych musi się więc skoncentrować nie tylko na terminie, ale i jakości prac. Nowa Walcownia karoseryjna — to wysoce nowoczesny obiekt, którym sterować będzie komputer. Dokładna praca przy montażu precyzyjnych urządzeń umożliwi użytkownikom wyeliminowanie normalnych po okresie rozruchu zakłóceń na etapie dochodzenia do pełnej zdolności produkcyjnej.

Nowa walcownia karoseryjna oddana będzie — takie zapadły decyzje — w dwóch e-

tapach. I etap — zgodnie z ustalonym na koniec grudnia terminem rządowym obejmie te urządzenia, które limitują dokonanie rozruchu. Drugi etap — czyli pełne, kompleksowe przejęcie wszystkich urządzeń, ustalony został na koniec pierwszego kwartału 1975 roku.

Przyszłą 700-osobową załogę Walcowni karoseryjnej zainteresują z pewnością warunki socjalne. Otóż postanowiono, że do końca grudnia przekazany zostanie budynek administracyjny, w przyszłym roku zaś — stołówka.

Równie ważne decyzje zapadły co do walcowni trafo w Bochni. Chodzi o to, aby nie tylko nie dopuścić do zwiększenia opóźnień na tej budowie, ale — likwidować je. Za blachy transformatorowe, które na razie sprowadzamy zza granicy — płacimy w dewizach.

B. ROSZKO

Scena ze spektaklu „Dzisiaj do Ciebie przyjść nie mogę” w Teatrze Ludowym. O sztuce tej piszemy na str. 6.

Dlaczego więc w tej sytuacji co pewien czas zabiera kogoś pogotowie, ktoś otrzymuje zwolnienie lekarskie. Dlaczego życie ludzkie narażone jest na częste wypadki, życie i zdrowie, którego nie jest w stanie zastąpić. Oczywiście nad tym problemem stale się dyskutuje, rozważa...

Kiedy zapytałem pewnego młodego robotnika, dlaczego nie nosi kasku ochron-

Oczywiście, przysłowie ludowe mówi, iż strzeżonego itd. Ale przecież tego robotnika zaangażowanego pracą, trzeba stale przestrzegać, że maszyna jest zdolna nie tylko produkować, ale i zastawiać pułapkę na tego, który się nią posługuje. Trzeba mu tak organizować pracę, aby stała się bezpieczna. Stąd też ze swoich funkcji wywiązać się musi ten najniższy i średni dozór.

Ktoś opowiadał mi, iż jeśli zdarzy się wypadek, niewiele jest mistrzów, którzy udowodniliby, że wielokrotnie przestrzegali pracownika przed takim postępowaniem. Bo przecież nawet najpiękniejsze założenia nie zdadzą egzaminu, jeżeli nie będzie się ich stosować tam, gdzie się powinno to czynić. Wypadki zdarzają się nie przy urzędniczych biurkach — o czym raz donosiła prasa w formie anegdoty — ale przede wszystkim przy robotniczych warsztatach.

Na przeszkodzie w usunięciu tych wszystkich nieszczęsnych wypadków staje także zbyt ni pośpiech.

Większą uwagę należałoby zwrócić w niejednym zakładzie na to, iż maszyny na wzór ludzi, także się starzeją. Człowiek swoje zdrowie może podreperować urlopem, maszynę remontuje się przede wszystkim podczas awarii. Ale jej „zmęczoność” daje także znać o sobie. Inni nazywają to po imieniu, iż jest to igranie ze śmiercią.

ZASTĘPCA

KPIĆ ZE ŚMIERCY!

nego, odpowiedział, iż jego mistrz także nie nosi i nikt mu z tego powodu nie czyni wymówek. Potem dodał, iż jego szef, to nawet nie zawsze przebiera buty, i paradyje po hali w swoich półbutkach.

Pomiędzy pięknymi założeniami a codzienną praktyką, istnieją jakieś luki, które należałoby jak najszybciej wypełnić. Mówi się o złej organizacji pracy w konkretnych brygadach, roboczych grupach. Brakuje wcielenia na codzień.

Historia jednego odczytu

W lipcu 1912 roku przyjechał do Krakowa Włodzimierz Iljcz Lenin. Stąd miał zamiar kierować ruchem rewolucyjnym na terenie Rosji. Lenin szybko nawiązał kontakt z miejscowym środowiskiem socjalistycznym i działaczami galicyjskich organizacji robotniczych. Został członkiem Krakowskiego Związku Pomocy dla Więźniów Politycznych. Utrzymywał stosunki z przedstawicielami postępowej inteligencji krakowskiej. Wziął m. in. udział w zgromadzeniu robotniczym w dniu 1 maja 1913 roku a ponadto wygłosił dwa odczyty.

Na temat pierwszego z nich istnieją ślady w polskim piśmiennictwie. Organ prasy PPSD „Naprzód” zamieścił w pierwszym numerze z 1913 r. zawiadanie odczytu, a potem obszernie sprawozdanie. Ukazało się ono 22 kwietnia 1913 r. czyli akurat w 43 rocznicę urodzin Lenina. Na wstępie autor sprawozdania krótko scharakteryzował prelegenta, określając go jako jednego z najwybitniejszych wodzów rosyjskiej Socjaldemokracji i przywódcę tzw. bolszewickiego a więc najbardziej radykalnego, nieprzejednanego kierunku w rosyjskiej socjalnej demokracji”.

Wedle tego sprawozdania prelegent scharakteryzował ruch robotniczy w Rosji, zaznaczając, że ma on duże znaczenie dla krajów zachodnich ze względu na możliwość wystąpienia objawów podobnych jakie miały miejsce w Rosji, a więc np. nagłe przejście od okresu względnego spokoju do okresu masowych rozruchów.

Lenin sporo miejsca w swoim wystąpieniu poświęcił chłopom rosyjskim. Okazali się oni — wbrew nadziejom carskiego rządu — zwolennikami demokracji i rewolucji. Rząd oparł się na obszarниках i burżuacji, ale system ten — zdaniem Lenina — wyczerpywał już swe siły socjalne. Zadna reforma w Rosji nie jest możliwa, ponieważ Duma nie jest zdolna niczego ważnego uchwalić. Dlatego też proletariat stoi przed nową rewolucją, a z tej sytuacji wypływa nowa taktyka rosyjskiej socjaldemokracji: musi ona wzmacniać propagandę i organizację i wychowywać masy dla rewolucji demokratycznej.

Następnie prelegent odpowiedział na szereg pytań. W dyskusji zadeklarował się jako zwolennik samookreślenia poszczególnych narodów znajdujących się pod berłem cara, a nawet za oderwaniem się ich od Rosji. *Kwestia, od której zależy demokratyzacja Rosji — powiedział, nie jest narodowościowa, lecz agrarna. Należy się więc wystrzegać wszelkich walk narodowościowych w obrębie socjaldemokracji, bo one odwrócą w niwecz wielkie zadania walki rewolucyjnej.*

Jak mniej więcej wyglądał przebieg odczytu, w relacji korespondenta „Naprzodu”. Prawdopodobnie owym sprawozdawcą była ta sama osoba, która zorganizowała odczyt. Historycy przypuszczają, iż chodzi tutaj o **Kazimierza Czaplńskiego** — znanego działacza socjalistycznego w Krakowie. W czasie pobytu Lenina w tym mieście zaprzyjaźnił się z nim i bywał u niego w domu. **Nadjeżdża Krupska** wspomina go w swoich pamiętnikach jako stałego gościa w ich domu. Czaplński będąc członkiem Zarządu Głównego Uniwersytetu Ludowego im. Mickiewicza wciągnął Lenina na listę prelegentów i tak doszło do owego odczytu.

„Naprzód” był pierwszym pismem polskim, które zajęło się osobą Lenina, a artykuł Czaplńskiego — pierwszym artykułem w prasie polskiej na temat wodza Rewolucji Październikowej.

W okresie istnienia II Rzeczypospolitej Kazimierz Czaplński był członkiem władz naczelnych PPS i był przez od 1934 r. do 1939 r. przewodniczącym Zarządu Głównego Towarzystwa Uniwersytetów Robotniczych. Posłował do sejmiku polskiego. W 1939 roku został aresztowany przez Niemców. Zginął w Oświęcimiu w 1941 roku.

RYSZARD DZIESZYŃSKI

Klub ten wyróżnia się spośród nowohuckich przybytków kultury bardzo dobrymi warunkami; położony jest w centralnym punkcie dzielnicy, posiada ładny, przestronny lokal, jest należycie wyposażony. Dbają o niego nowohuckie zakłady pracy na czele z Huta im. Lenina. Tutaj ogniskuje się działalność Zarządu Dzielnicznego TPPR.

W „Klubie Przyjaźni” przy os. Szkolnym można nie tylko przyjemnie, ale i pożytecznie spędzić wolny czas. Do dyspozycji gości stoi duży wybór czasopism. Szczególnie bogato reprezentowany jest oczywiście dział dzienników i czasopism radzieckich. Stąd też bardzo często bawi tutaj młodzież wykorzystująca lekturę jako pomoc w nauce języka rosyjskiego.

Zagorzałych i stałych bywalców reprezentuje grono szachistów. W malej salce klubowej przylegającej do sali głównej, spotykają się oni kilka razy w tygodniu przy szachownicy.

„Klub Przyjaźni” posiada dobrze zaopatrzone bufet, w którym można otrzymać kawę, herbatę i coś słodkiego.

Szczególnie ożywiony ruch

W KLUBIE PRZYJAŹNI

gi nowohuckich przedsiębiorstw, instytucji, a także wydziałów HiL.

Udana była inicjatywa ZD TPPR — nic chyba nie stoi na przeszkodzie, aby ją powtórzyć — zorganizowania konkursu dla szkół nowohuckich. Jego temat, to gazetki ściennego opracowania z okazji rocznicy Rewolucji Październikowej, obrazujące osiągnięcia Kraju Rad. Najlepsze gazetki były eksponowane na wystawie w Klubie Przyjaźni. Było co oglądać! Atrakcyjne nagrody z pewnością zachęciłyby młodzież do wysiłku i wykazania swej pomysłowości, także w tym roku.

Fot. O. HUTNICKI

panuje w klubie obecnie, w okresie obchodów Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Odbývają się tutaj okolicznościowe spotkania, wieczornice, prelekcja i wystawy. Spotykają się zało-

Na spotkaniu b. więźniów obozu w Mauthausen

W dniu 5 listopada w sali klubu „Wersalik”, osiedle Ogrodowe 15 — została otwarta wystawa obrazująca przeżycia byłych więźniów hitlerowskiego obozu koncentracyjnego w Mauthausen. Organizatorem wystawy jest Zarząd Klubu Byłych Więźniów Obozu Koncentracyjnego Mauthausen przy Zarządzie Okręgu ZBoWiD w Krakowie.

Otwarcia wystawy dokonał przewodniczący koła dr Antoni Florkiewicz, następnie odbyło się koleżeńskie spotkanie członków koła. Spotkania takie odbywają się w tym klubie co miesiąc (w dniu 5-go) dla upamiętnienia daty wyzwolenia obozu, tj. 5. V. 1945, godz. 17.

Klub b. więźniów Mauthausen liczy 92 członków, zamieszkałych na terenie województwa krakowskiego. W Nowej Hucie przebywa obecnie 11 osób. Działalność klubu opiera się głównie na koleżeńskim pomocy chorym kombatanom, a także na kompletowaniu materiałów historycznych dotyczących martyrologii więźniów obozu.

Sekcja historyczna koła, której przewodniczy Mieczysław Brzewski, przygotowuje zbiór dokumentów na wystawę z okazji obchodów 30-lecia wyzwolenia obozu, które odbywać się będą w pierwszych dniach maja 1975 roku.

Obecną wystawę fotograficzną z Mauthausen oglądać można do dnia 19 bm. w godzinach od 17 do 21. (kg)

U radzieckich metalurgów

Pamiątkowy medal wybitny przez browarskich metalurgów.

Na przełomie września i października br. obchodzone były w Kijowie „Dni Krakowa i Ziemi Krakowskiej”. W imprezach zakończenia Dni brali udział uczestnicy Pociągu Przyjaźni — wśród których była trzydziestoosobowa delegacja naszej huty. Zwiedzaliśmy m. in. Technikum Rolnicze przygotowujące kadry dla sowschozów i kolchozów Ukrainy, gościliśmy w jednym z kolchozów oraz byliśmy podejmowani przez hutników Browarskich Zakładów Metalurgii Proszków.

Browary — powiatowe miasto w odległości 40 km od Kijowa, doszczet-

nie zniszczone w czasie ostatniej wojny zostało odbudowane i ciągle się rozbudowuje. Tam właśnie został zlokalizowany ten unikalny zakład metalurgii proszków, który obchodził również

w tym roku swoje dziesięciolecie. Zakład produkuje około 400 odmian różnych detali odpornych na wysokie temperatury, kwasy, i ścieranie. Bezpośrednio ze zgorzeliny, bez procesu hutniczego, z proszku, powstają gotowe elementy nie wymagające również żadnej dalszej obróbki.

Wielce pouczający i niezmiernie ciekawy był dla hutników dzień w tym specyficznym zakładzie. **Aleksander Iwanowicz Jerosenko** — główny technolog zakładu, z trudem nadszedł z odpowiedziami na liczne pytania. Załoga, przeważnie młoda — sami budowali swój zakład, budując uczyli się zawodów hutniczych i nadal się uczą — jedni na wyższych uczelniach, inni w technikum. Nie ma problemów z naborem kadry, chętni zgłaszają się doświadczenie z terenu całego Związku Radzieckiego. Warunki pracy niemal laboratoryjne (poza wydziałem proszków, gdzie jest trochę pyłu i panują wysokie temperatury). Każdy pracownik ma obowiązek uczestniczenia raz w tygodniu po pracy w zajęciach ruchowo-rekreacyjnych prowadzonych w hali sportowej mieszczącej się przy zakładzie. Tam też jest basen i sauna — również obowiązkowe dla każdego. Przyznam się, że z niedowierzaniem wsłuchiwałem tej informacji dopóki nie zobaczyłem szczegółowego harmonogramu zajęć jak i samych hutników w trakcie ćwiczeń gimnastycznych i na pływalni.

Soboty i niedziele hutnicy spędzają we własnym ośrodku (w trakcie rozbudowy) oraz nad brzegami Desny (dopływ Dniepru). Ośrodek mieści się w czterdziestokilometrowym pasie zieleni okalającym Kijów. Każdy pracownik ma obowiązek przepracowania kilkunastu godzin (bezpłatnie) w ciągu roku — tak powstaje ośrodek kolonijny na 400 miejsc, pawilony przysięgłego pensjonariatu, centralna stolówka i inne pomieszczenia rekreacyjne. Trwają prace przy kilkunastohektarowym sztucznej zalewie. Wszyst-

Wizyta ta pozostanie długo w pamięci uczestników „Pociągu Przyjaźni”.

ko — w sosnowym lesie. Jako fachowiec architekt i majster budowlany w jednej osobie, kieruje całością prac syn dyrektora zakładu. Podejmowano nas z ogromną życzliwością i ciepłem, a zważywszy, że nasze drogi do hutnictwa były niemal dentyczne, nietrudno było o szybkie przyjaźnie. Rozstaliśmy się z nadzieją i przekonaniem, że ten pierwszy kontakt zostanie podtrzymany i umocniony.

Jedno co nam się najbardziej utrwaliło w pamięci: niezmierna duma ze swego zakładu, przywiązanie do niego, absolutne poczucie związku własnego losu z losem zakładu — cecha widoczna zarówno u prostego robotnika jak i majstra i dyrektora zakładu. Przeżyliśmy pogładową lekcję gospodarskiej troski i zapobiegliwości cechujących całą załogę, umiejętność radowania się z osiągniętych w jednym dziesięcioleciu wyników i sukcesów. Nasi gospodarze nie ukrywali, że wszystko to jest wynikiem ciężkiej, mozolnej, mądre rozplanowanej pracy obliczonej na miarę ludzkich ambicji i możliwości. (elem)

Chlebem i solą powitali nas radzieccy gospodarze.

POŚMIEMY SIĘ...

KAWAŁY - BANAŁY

PERSWAZJA
Matka chcąc odwiedzić syna od żeniączki, sięga już po ostatni argument:
— Zrozum, mój drogi, że to na pewno nie jest ani rozsądne ani przyzwoite, skoro chce wyjść za takiego jak ty!
JAK DŁUGO?
— Jak długo możesz jednocześnie kochać dwie kobiety?
— Tak długo, aż jedna z nich na to nie wpadnie.
PO ŚLUBIE
— Powiedz mi, jak to się stało, że się w końcu ożeniłeś?
— To było tak: przed ślubem fatalnie się czułem w domu i poza domem. A teraz przynajmniej czuję się świetnie poza domem.

Mądrzej głowie dość przysłowie

- W listopadzie kapusty pełne kadzie.
- Deszcze listopadowe budzą wiatry grudniowe.
- W listopadzie grzmi, rolnik dobrze śni.
- Grzmot listopada dużo zboża zapowiada.
- Jaka pogoda listopadowa taka i marcowa.

O LISTOPADZIE

- W listopadzie kobiecinę przędą swe kadzie, a co święto, co niedziele, brzęczy gdzieś wesele.
- Listopada wiele wody — na łąki wielkie przygody.
- Gdy w listopadzie liść na szczytach drzew trzyma, to w maju na nowe liście spadnie zima.
- W listopadzie goło w sadzie.
- Deszcz w połowie listopada tegi mróz w połowie stycznia zapowiada.
- Jeśli kret jeszcze późno w listopadzie ryje, na Nowy Rok komar wpadnie w bryje.
- Gdy w listopadzie od południowego kraju grzmi, znaczny nieplodność wszystkiego.

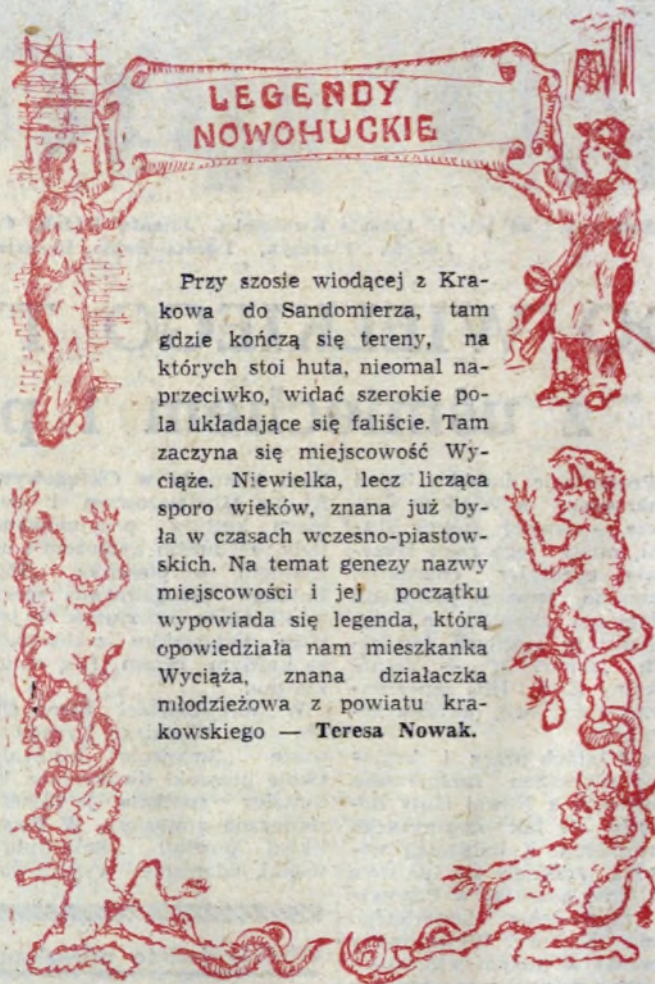

— Może przejdzie pani do naszego teatru!
— Po co, przecież tam musiałabym grać.

Anegdoty

Jak poznać murzyna

Jeden z najdłużej piastujących ongiś funkcję kierownika Domu Akademickiego przy Krakowskich Błoniach, pan Józef Buszek, znany był z bardzo dobrego serca dla swoich podopiecznych. Również zawsze szczylił się tym, iż w jego domu mieszkało szereg wybitnych osobistości, między innymi premier, kilku ministrów itp.
Pewnego razu przychodzi do niego jeden ze studentów afrykańskich, studiujących w Akademii Górniczo-Hutniczej z prośbą o dodatkowy koc, żaląc się, że jest mu zimno.
— Wcale nie myślę, robić dla pana wyjątków, odpowiadał kierownik Buszek. Wszyscy studenci mogą otrzymać tylko po dwa kocy, więc i pan więcej nie dostanie.
— Ale ja jestem z Afryki i mnie jest tu zimno pod dwoma kocami, żalił się czarny student.
— To dlaczego pan od razu nie mówi, żeś pan murzyn?

Przy szosie wiodącej z Krakowa do Sandomierza, tam gdzie kończą się tereny, na których stoi huta, nieomal naprzeciwko, widać szerokie pola układające się faliste. Tam zaczyna się miejscowość Wyciąże. Niewielka, lecz licząca sporo wieków, znana już była w czasach wczesno-piastowskich. Na temat genezy nazwy miejscowości i jej początku wypowiada się legenda, którą opowiedziała nam mieszkanka Wyciąża, znana działaczka młodzieżowa z powiatu krakowskiego — Teresa Nowak.

Gdy się podpisze cyrograf...

Przed setkami lat żył w okolicach Wyciąża pewien kmiotek, który utrzymywał się z niewielkiego kawałka niezbyt urodzajnej ziemi. Często na przednówku przymierał on głodem i wtedy przeklinał godzinę, w której przyszedł na świat. Pracując na swym polu, nieraz widział strojne poczty i wytworne karety uwożące wielmożów w kierunku Krakowa bądź Sandomierza. Pewnego razu ujrzał szereg...

E. Solecki

potwornej wichury, i kmiotek nawet się nie domyślił, że kareta zbroczyła z traktu i wjechała na bezdroża. W pewnym momencie konie stanęły dęba i kareta zatrzymała się gwałtownie. Zagniewany kmiotek wychylił głowę przez okno karety i chciał obrugać woźnicę. Wtem ujrzał znajomego diabła, który stojąc przed kareta wy-machiwał widłami.
— „Pójdź teraz do piekła — krzyknął do niego. —

nie bogaty orszak zdążający do książęcej stolicy. Zapatrzonny w oddalające się pojazdy krzyknął: „Duszę bym oddał, byle tylko być tak bogatym, jak ten oto wielmoża!”
W tym momencie wyrósł przed nim diabeł w całej swej okazałości i rzekł przymilnie: — „Nic trudnego. Otrzymasz wielkie bogactwa, będziesz mieszkał w pałacach, sypiał w puchowych łóżkach pod baldachimem, będziesz jadł w złotych talerzach najsmakowitsze potrawy i popijał najlepszym winem w świecie winem, a dukatów dostaniesz tyle, że trakt cały z Krakowa do Sandomierza będziesz mógł nimi wymościć. Tylko przyrzeknij, że po trzech latach na tym samym miejscu oddasz mi swą duszę!”
Kmiotek uznał transakcję za korzystną i na cyrografie od-cisk swego palca przyłożył. W tej chwili wyrosła przed nim uśpiania kareta, a gdy spoj-rzał po sobie, stwierdził, że zamiast lichej kapoty nosi strój, jakiego sam książę by się nie powstydził. Pacholik otworzył mu drzwi do karety, kmiotek wsiadł i kareta zawio-zała go przed sam dom. Ale nie było to już kmięca chatka, ale uśpiania kasztel, po którym służyła się uwojła...
I tak przeżył kmiotek w wiel-kim bogactwie trzy lata. Nie brakowało mu rzeczywiście niczego. Diabeł zadbał o to, aby jadł w złotych talerzach i popijał najlepszym winem. Ale cierpliwość diabła wy-czerpała się. Pewnego jesien-nego wieczoru wracał kmiotek do swego pałacu kareta. By-ło ciemno choć oko wykol, ko-nie ploszyły się na skutek

Stoimy na twoim polu, a tu obiecałeś mi dać duszę!”
I kareta zaczęła zapadać się w ziemię...
Kmiotek wpadł w rozpacz. Wołał do swoich pacholków, aby wyciągali koła z grząskiego gruntu, ale na nie się to nie zdało. I gdy już w po-łowie znalazła się w ziemi kmiotek jeszcze raz ujrzał przed sobą diabła, który chwycił za drzwiczki karety. — „WY-CIĄG-ŹE!” — zawył kmiotek. Ale już było za późno. Jego własna ziemia, która po paru latach zdolała przemienić się w zdradliwą topiel, pochłonięła go.
* Od tej pory czasami na po-lach słychać wołania kmięcia: „Wyciąg-że!” Wówczas ludź-cie chowają się po domach, mó-wiąc, że to złe. A z tego woła-nia narodziła się nazwa miej-scowości. —

RYSZARD DZIESZYŃSKI

Kłopoty... stare jak świat

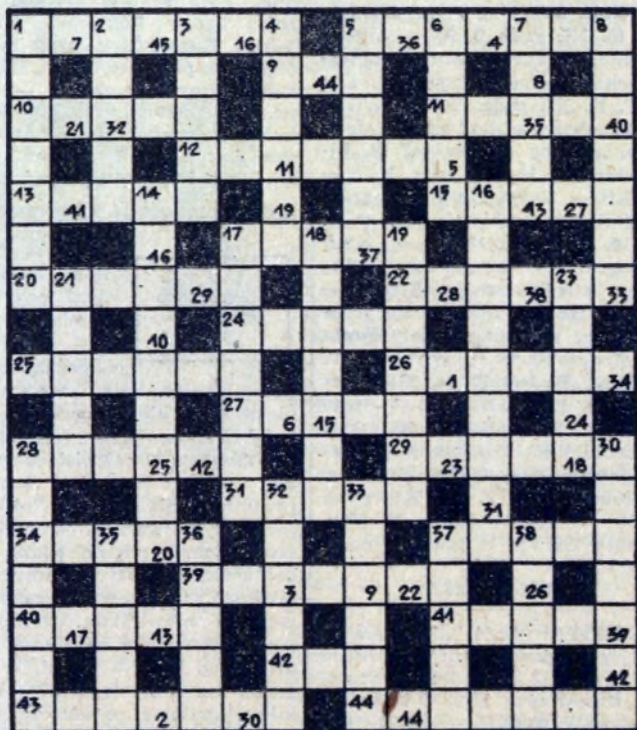
Ci, którzy dotąd kłopotczą się z problemami mieszkaniowymi, na pocieszenie, kilka faktów sprzed paru tysięcy lat, wybranych z Pisma świętego. (Tu-wim „Cicer cum Caule” str. 35).
Potem wyszedł Lot z Zoar... ale mieszkał w jaskini, on i dwie córki jego (I Mojż. XIX, 30).
Błądzili po puszczy, po pustyni bezdrożnej, miasta dla mieszka-nia nie znajdując (Psalm CVII, 4).
Któż mi da na puszczy gospo-dę podróżnych? (Jerem. IX).
Miejsca nie mieli w gospodzie (św. Łukasz II, 7).
Liszki mają jamy i płaszki niebieskie gniazda, ale Syn Człowieczy nie ma gdzie by głowę skłonił (św. Łukasz IX).

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z NR 44

Poziomo: 1. kominiek, 6. kominiek, 6. komisja, 10. liana, 11. numer, 12. Rosja, 13. kampania, 14. graca, 16. trasa, 18. karawan, 22. słonko, 2. istota, 26. niewola, 27. struna, 28. Seneka, 30. rozsa-da, 34. rabat, 37. wakat, 39. re-welersi, 40. Troja, 41. rumak, 42. gonia, 43. gromada, 44. tokarka.
Pionowo: 1. kunigas, 2. mamka, 3. norka, 4. klamka, 5. Parana, 6. Kalina, 7. Marat, 8. sesja, 9. Alabama, 15. cenzura, 17. ro-tunda, 18. konar, 19. rzecz, 20. wiola, 21. Niasa, 23. lut, 25. tok, 27. strateg, 29. antykwa, 31. od-waga, 32. Solina, 33. Dorpat, 35. błoto, 36. trawa, 37. Wirek, 38. komar.

BONY KSIĄŻKOWE ZA ROZWIĄZANIE ZADAŃ Z NR 43 WYŁOSOWALI:

1. Józef Mazur, Kraków ul. Widok 8/30, 2. Maria Redych, Na Ustroniu 3/24, 3. Teresa Zubeł, Na Lotnisku 20/125, 4. Kazimierz Bochenek, os. Centrum B 9/19, 5. Józef Woźniczka, os. Teatralne 30/2.
Uwaga: bony wysyłamy pocztą.

li, 12. wojskowy policjant, 13. stan bez dźwięków i hałasów, 15. miasto wojewódzkie, 17. nowotwór drobotliwy w nosie, 20. krewni ze strony ojca, 22. walący się budynek, 24. żyw-ność, pokarm, 25. broda umiar-kowana, 26. sezonu lub z żelaza, 27. ciecz z wygotowanych ziół, 28. tamteży wiodła droga K. Pruszyńskiego, 29. imię męskie — dziś rzadkie, 31. sygnał o nie-bezpieczeństwie, 34. komplet kart, 37. zajęczy tłuszcz, 39. zbiorowa prośba do władz, 40. „najpiękniejsze słowo świata”, 41. bywa dobry i szubieniczny, 42. prawy dopływ śródk. Warty, 43. sejmowa, lekarska, 44. rod-zaj koła zębatego.
Pionowo: 1. kapitalistyczna MO, 2. legat, 3. piasek przy morzu, 4. o sianie ciepło i z uczu-ciem, 5. wyprawa myśliwska, wojenna w Afryce Wsch., 6. pa-pier z tekstem, 7. emblemat, symbol, 8. lichy przedmiot, 14. narty nie do skoków, 16. zwie-dza sobie różne kraje, 17. wysy-sa krew, 18. chłodziarka, 19. plan, układ zamierzonych czyn-ności, 21. część rękojeści szabli, 23. autor „Zaczarowanego koła”, jasełek „Betlejem polskie”, 28. notes liliput, 30. zastępowała wielki piec zanim go wynale-ziono, 32. matka Apollina, 33. średniowieczny bez skazy, 35. wezwanie do broni, alarm, 36. punkt na niebie określający kie-runek ruchu Słońca względem wybranej grupy gwiazd, 37. ty-

KRZYŻÓWKI Z HASŁEM

Po rozwiązaniu krzyżówki, litery w polach ponumerowa-nych dodatkowo w prawym dol-nym rogu, czytane w kolejności od 1 — 46 utworzą hasło, które

wystarczy nadesłać jako roz-wiązanie krzyżówki.

Poziomo: 1. recepta na danie, 5. mocny sznurek, 9. gatunek wierzby, 10. trąd, 11. tam Napo-leon III został wzięty do niewo-

„GŁOS NOWEJ HUTY”

Redaguje zespół w składzie: Marian Oleksy — redaktor naczelny, Danuta Rybarczyk — sekretarz odp. redakcji, Henryka Rosiek — redaktor działu miejskiego, Jerzy Dane-k — redaktor działu pro-ducyjno-gospodarczego, Ryszard Dzieszyński — redaktor działu społeczno-politycznego, Marian Suda — redaktor działu sportowego. Telefon redak-cji — 428-99, lub przez cen-tralę Huty im. Lenina 446-60, wewn 53-61 Druk Prasowe Zakłady Graficzne RSW „Pra-sa-Książka-Ruch” Kraków, ul. Wielopole 1.